

600-lecie istnienia kościoła w Wojcieszycach

Wieś Wojcieszycy, rozciągająca się nad brzegami potoku Wojcieszki, oddalona jest od Cieplic Śląskich ok. 5 km. Jej początki sięgają zapewne II połowy XIII wieku, skoro już wymieniona jest wśród wsi czynszowych biskupstwa wrocławskiego z roku 1305. Wspomniany rejestr wymienia Wojcieszycy pod nazwą „Woyczeczdorf - wieś Wojciecha”. Kolejna wzmianka o tej miejscowości pochodzi z roku 1371. Wojcieszycy przez całe XIV stulecie były w posiadaniu, znanego wówczas na terenie Kotliny Jeleniogórskiej, rodu rycerskiego - Stange.

Górna część frontonu kościoła wraz z hełmem wieży kościelnej

Z przekazu źródłowego z czerwca 1403 wiadomo, że miejscowość tę nabył Gotsch Schoff, właściciel zamku Chojnik w Sobieszowie koło Jeleniej Góry. W tym samym jeszcze roku Gotsch Schoff ofiarował ją cystersom cieplickim, sprowadzonym z opactwa krzeszowskiego w czerwcu 1403 roku. Ponadto, wspomniany Gotsch Schoff przekazał prepozyturze cieplickich cystersów prawo do patronatu do miejscowego kościoła, uprawnienia w zakresie niższego i wyższego sądownictwa oraz czerpania korzyści płynących z dochodów tamtejszego sołectwa, piekarni i rzeźni. Według tego dokumentu, każdorazowy przeor cieplickich cystersów był jednocześnie „panem na Wojcieszycach”. Stan taki trwał aż do kasacji cieplickiej prepozytury w 1812 roku.

W XIX wieku Wojcieszycy miały charakter osady rolniczo-tkackiej. Obecnie miejscowość ta jest typową wsią rolniczo-hodowlaną. Początki parafii w Wojcieszycach sięgają końca XIV stulecia. Ze związłego przekazu źródłowego z roku 1399 dowiadujemy się, że w tej miejscowości istniał już kościół. Jego proboszczem miał być bliżej nieznan Jan Plockner, stale rezydujący w Jeleniej Górze. Z zachowanych zapisków kronikarskich o tym kościele wiadomo jest tylko tyle, że był budowlą gotycką i był poświęcony św. Mikołajowi. Z manuskryptów pochodzących z dawnej Biblioteki Schaffgotschów w Cieplicach Śląskich wynika, że wspomniany kościół padał ofiarą pożaru wywołanego od uderzenia pioruna w samo południe 24 czerwca 1759 roku. W ciągu dwóch godzin okazała gotycka budowla sakralna uległa całkowitemu spaleni. Spaliła się całkowicie więźba dachowa kościoła, przykościelna wieża wraz wiszącymi na niej trzema dzwonami.

Ogień strawił również całkowicie wnętrze świątyni.

Obecna świątynia, pw. św. Barbary, znajduje się w górnej części Wojcieszyc i została wzniesiona w latach 1760-1761 z inicjatywy ówczesnego cysterskiego przeora z Cieplic Śląskich - Benedykta Seidla. Jest ona zlokalizowana na fundamentach spalonego w 1759 roku gotyckiego kościoła.

W dwa lata po wybudowaniu świątyni została wzniesiona nowa przykościelna wieża, która jest usytuowana od południowo-zachodniej strony kościoła. Ma ona charakter nieregularnego czworoboku o wym. 6.20 X 5.40 m. Jest zwieńczona blaszanym, czworobocznym, podwójnym hełmem „poduszkowym”. W górnej kondygnacji umieszczony jest zegar z drewnianą tarczą. W roku 1772 zawieszono na niej trzy dzwony подарowane tutejszej świątyni przez wspomnianego Benedykta Seidla. W dniu 15 sierpnia 1822 r. gruntownej renowacji zostało poddane pokrycie wieży. Ogólne koszty tych prac dekarско-blacharskich oszacowano na 354 talary.

Wnętrze kościoła ma charakter jednonawowej barokowej świątyni. Jej długość wynosi 25 m, szerokość 12.5 m i 15 m wysokość. Wewnętrzne ściany są podzielone pojedynczymi pilastrami z cieniującym belkowaniem.

Główny ołtarz w kościele w Wojcieszycach

Godny szczególnej uwagi w wewnętrznym wystroju kościoła jest główny ołtarz. Ma on charakter retabulum barokowego, wykonanego prawdopodobnie w II połowie XVIII wieku. Jego drewniane elementy są misternie i bogato polichromowane. Stanowią one więc godną oprawę dla znajdującego się w centrum ołtarza olejnego obrazu o wym. 1 x 1.7 metra. Przedstawia on scenę śnięcia św. Barbary. Według znawców sztuki sakralnej, obraz ten miał wyjść z „najbliższego kręgu” Michała Willmana.

Po obu stronach wspomnianego obrazu, przy pilastrach, umieszczone są dwie drewniane rzeźby, naturalnej wielkości, przedstawiające: św. Izidora w odświętnym stroju chłopca sudeckiego i św. Floriana - patrona strażaków. Obie figury datowane są przez znawców sztuki sakralnej na II połowę XVIII wieku.

Ołtarz wieńczy płaskorzeźba przedstawiająca Boga-Ojca. Tłem dla głównego ołtarza

jest iluzjonistyczna, malowana kotara w ciemnopurpurowej tonacji, z bogatą draperią. Ewentualnym w wojcieszowskiej świątyni jest drewnianej konstrukcji jednokondygnacyjna empora organowa. Wsparta jest na toczonych słupach z kolistymi belkowanymi głowicami. Na emporze znajdują się organy pochodzące z roku 1762. Ich konstruktorem był znany na terenie Kotliny Jeleniogórskiej w II połowie XVIII wieku organmistrz - Gottfried Herbst z Piechowic. Wyposażone są w dwa manualy i 16 głosów. Wokół organów umieszczone są pojedyncze, olejne obrazy różnych wymiarów. Jest ich 10. Przedstawiają: św. Aleksego, Św. Antoniego Pustelnika, św. Katarzynę, św. Dominika, Matkę Bożą z Dzieciątkiem Jezus oraz cykl biblijny przedstawiający sceny z życia Najświętszej Maryi Panny: Ofiarowanie, Zaślubiny, Nawiedzenie i Boże Narodzenie.

W pobliżu głównego ołtarza jest usytuowana barokowa ambona. Jej baldachim zwieńcza rzeźba przedstawiająca postać św. Jana Nepomucena. Po obu stronach nawy głównej, przy pilastrach, umieszczonych jest sześć drewnianych figurek polichromowanych, metrowej wielkości. Po prawej stronie nawy stoją postacie księcia Henryka Pobożnego, św. Michała Archanioła i św. Dominika. Po przeciwnej stronie nawy umieszczone są figurki św. Ignacego Loyoli, św. Karola Boromeusza i św. Franciszka z Asyżu.

Pieczę duszpasterską w wojcieszowskiej parafii od zakończenia II wojny światowej do roku 1991 sprawowali księża pijarzy z Cieplic Śląskich: Maksymilian Andrych, Seweryn Tarczykowski, Alfons Dziecioł, Marian Baltyzar i Wincenty Zając.

Nie remontowana od wielu dziesięcioleci tutejsza świątynia została poddana gruntownej renowacji w latach 1962-1967. W roku 1962 został odnowiony zabytkowy główny ołtarz. Z okazji 1000-lecia chrztu Polski w roku 1966 odmalowano wewnętrzne ściany kościoła. W następnym roku położono nowy tynk na zewnętrzne mury świątyni. W latach 1994-1996 z inicjatywy i przy dużym osobistym zaangażowaniu obecnego proboszcza - ks. Ryszarda Soroki oraz przy czynnym współudziale miejscowej społeczności parafialnej, została założona nowa instalacja elektryczna i nagłaśniająca. Ponadto pomalowano ściany w kościele. Wewnętrzne parapety okienne wyłożono nowymi płytkami terakotowymi. Przeprowadzone prace przywróciły tutejszej świątyni jej dawny barokowy blask.

Odrementowany kościół będzie się godnie prezentować podczas nadchodzącego jubileuszu 600-lecia swego istnienia. Jest to tym bardziej ważne, że stanowi on znaczący element w materialnym i duchowym dziedzictwie Kotliny Jeleniogórskiej.

Adolf Andrejew